

København, Aarhus og Hurup d. 29/5 2015

Anbefalinger fra seks miljøorganisationer i forbindelse med den videre proces for et slutdepot eller et mellemlager for lav- og mellemradioaktivt affald i Danmark

Det følgende er anbefalinger fra seks miljøorganisationer i forbindelse med den beslutningsproces, der verserer i forbindelse med etableringen af enten et slutdepot eller et mellemlager for lav- og mellemradioaktivt affald i Danmark. De seks miljøorganisationer er NOAH Friends of the Earth Denmark, VedvarendeEnergi, IDA Grøn Teknologi, Nordisk Folkecenter for Vedvarende Energi, Greenpeace Danmark og Det Økologiske Råd.

Baggrunden for anbefalingerne er den kritik, ikke mindst fra uafhængige udenlandske eksperter, der igennem den seneste tid er blevet rejst af den danske håndtering af det radioaktive affald. Kritikken er særligt kommet til udtryk i den strategiske miljøvurdering af slutdepotprojektet, hvor projektet blev skarpt kritiseret i mere end hundrede og halvtreds høringssvar fra myndigheder, ekspertorganisationer og andre i Danmark, Sverige, Tyskland og Polen. Kritikken her går bl.a. på processuelle forhold – først og fremmest manglen på åbenhed og borgerinddragelse - mangler ved den dokumentation, der fremlægges af de ansvarlige myndigheder, klassificeringen af det radioaktive affald og valget af depottyper.

Kritikken blev gentaget og uddybet i en international conference, som de seks miljøorganisationer holdt d. 24. marts holdt på Christiansborg om de miljø- og sikkerhedsmæssige konsekvenser af slutdepotkonceptet¹.

Vi foreslår derfor, at der nedsættes et kontaktforum med deltagelse af de ansvarlige myndigheder – først og fremmest repræsentanter for Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, herunder Den tværministerielle arbejdsgruppe vedrørende etableringen af slutdepotet, og Dansk Dekommissionering, samt repræsentanter for civilsamfundet, de berørte lokale myndigheder, uafhængige internationale ekspertorganisationer og relevante udenlandske myndigheder. Dette kontaktforum bør mødes regelmæssigt og mindst hvert halve år.

Et kontaktforum anbefales både i beslutningsgrundlaget for et slutdepot for lav- og mellemradioaktivt affald fra 2008² og beslutningsgrundlaget for et mellemlager for lav- og mellemradioaktivt affald fra 2015³.

¹ Pressemeddelelse fra NOAH Friends of the Earth Denmark, VedvarendeEnergi, IDA Grøn Teknologi, Nordisk Folkecenter for Vedvarende Energi, Greenpeace Danmark og Det Økologiske Råd, 26/3 2015: Fortsat kritik af det danske koncept for atomaffaldsdeponering:

<http://noah.dk/fortsat-kritik-af-det-danske-koncept-for-atomaffaldsdeponering/>

Nødvendigheden af åbenhed og inddragelse af offentligheden er endvidere nævnt adskillige gange i grundlaget for den oprindelige Folketingsbeslutning om deponering af det radioaktive affald fra 2003⁴.

Vi foreslår, at dette kontaktforum nedsættes hurtigst muligt og udover repræsentanter for de ansvarlige myndigheder med så vidt muligt flg. medlemmer:

- En repræsentant for Kommunernes Landsforening.
- En repræsentant for Regionerne.
- To repræsentanter for de fem kommuner, der er i spil som værtssted for et slutdepot for lav- og mellemradioaktivt affald.
- En repræsentant for Roskilde Kommune, der er hjemsted for Forskningscenter Risø.
- To repræsentanter for borgergrupper i de berørte kommuner.
- To repræsentanter for miljøorganisationer.
- To repræsentanter for uafhængige internationale ekspertorganisationer på atomaffaldsområdet.
- En repræsentant for den svenske *Strålsäkerhetsmyndigheten*⁵, SSM, såfremt SSM ønsker at deltage.
- En repræsentant for den finske *Strålebeskyttelsesautoritet*, STUK, såfremt STUK ønsker at deltage.

Vi foreslår tillige, at kontaktforummet, hvis interessefelt bør omfatte både et slutdepot samt et mellemlager for lav- og mellemradioaktivt affald, mødes regelmæssigt og ikke sjældnere end hvert halve år.

Endvidere foreslår vi, at de ansvarlige danske myndigheder så vidt muligt udbygger samarbejdet med SSM, STUK og de uafhængige internationale eksperter i forbindelse med det videre arbejde med både et slutdepot og et mellemlager for det radioaktive affald og ikke mindst i forbindelse med den granskning af hele processen og de tekniske forhold omkring etablering af slutdepotet og mellemlageret, herunder sikkerhedsanalyserne, som der lægges op til i beslutningsgrundlagene.

² Arbejdsgruppe under Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse: Beslutningsgrundlag for et dansk slutdepot for lav- og mellemaktivt affald, November 2008, s. 46-48:

http://www.ddcom.dk/media/34124/beslutningsgrundlag_slutdepot_nov2008.pdf

³ GEUS og Dansk Dekommissionering: Beslutningsgrundlag for et dansk mellemlager for lav- og mellemaktivt affald, Februar 2015, s. 79: <http://sum.dk/~media/Filer%20-%20dokumenter/Slutdepot-26022015/00-Beslutningsgrundlag-mellemlager.ashx>

⁴ Videnskabsministeren: Forslag til folketingsbeslutning om afviklingen af de nukleare anlæg på Forskningscenter Risø, 2002/1 BSF 48: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=100413&exp=1> Se også: Folketingsbeslutning om afviklingen af de nukleare anlæg på Forskningscenter Risø vedtaget af Folketinget ved 2. (sidste) behandling den 13. marts 2003: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=96041>

⁵ I sit høringssvar til Miljørapporten for den strategiske miljøvurdering af slutdepotkonceptet for lav- og mellemradioaktivt affald i Danmark anbefaler Det svenske Kärnavfallsrådet, at de danske myndigheder indleder et samarbejde med SSM og den finske Strålebeskyttelsesautoritet, STUK, eftersom disse har mere erfaring med deponering af atomaffald. Også Miljöorganisationernes Kärnavfallsgranskning anbefaler i sit høringssvar et samarbejde med SSM. Link til de svenske høringssvar: <http://sum.dk/Temaer/~media/Filer%20-%20dokumenter/Slutdepot-26022015/Bilag-5-Svenske-hoeringssvar.ashx> Anbefalingen blev gentaget af den tidligere formand for Kärnavfallsrådet under atomaffaldskonferencen på Christiansborg d. 24. marts.